

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Հայաստանի Հանրապետության
Կենտրոնական բանկ

31 դեկտեմբերի 2009թ.

Բովանդակություն

	Էջ
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	4
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)	5
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին	6
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին (շարունակություն)	7
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	9

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծա- նոթ.	2009թ. դեկ.31-ին ավարտված տարվա համար	2008թ. դեկ.31-ին ավարտված տարվա համար	2007թ. դեկ.31-ին ավարտված տարվա համար
Տոկոսային եկամուտ	4	8,862,492	9,745,572	14,722,444
Տոկոսային ծախս	5	(13,475,140)	(8,677,531)	(7,441,031)
Զուտ տոկոսային եկամուտ/(ծախս)		(4,612,648)	1,068,041	7,281,413
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ		116,562	90,956	73,739
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս		(400,522)	(211,095)	(165,628)
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով զուտ ծախս		(283,960)	(120,139)	(91,889)
Զուտ օգուտ/(վնաս) փոխարժեքային տարբերություններից	6	36,575,523	(6,649,782)	(52,984,269)
Զուտ իրացված օգուտ/(վնաս) վաճառքի համար մատչելի ակտիվների գծով		33	469	(135,256)
Զուտ օգուտ՝ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում	7	5,652,878	20,187,689	8,335,233
Այլ եկամուտ	8	709,679	807,401	523,748
Թղթադրամների թողարկման և մետաղադրամների հատման ծախսեր	9	(1,236,314)	(1,770,273)	(1,437,188)
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	10	(6,823,054)	(5,912,726)	(5,286,278)
Տարվա շահույթ/(վնաս)		29,982,137	7,610,680	(43,794,486)
Այլ համապարփակ եկամուտ		(1,250,645)	(55,071)	140,891
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ/(վնաս)				
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ		28,731,492	7,555,609	(43,653,595)

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծա- նոթ.	2009թ. դեկ. 31-ի դրությամբ	2008թ. դեկ. 31-ի դրությամբ	2007թ. դեկ. 31-ի դրությամբ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Ակտիվներ արտաժույթով				
Դրամական միջոցներ		7,776,292	15,441,978	72,430
Բանկերում և այլ ֆինանսական հաստատություններում տեղաբաշխված միջոցներ	11	221,678,070	77,496,027	183,063,363
Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում	12	459,234,675	339,979,737	318,671,929
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ	13	917	917	1,216
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ակտիվներ		25,171,087	-	-
ԱՄՆ-ում տեղաբաշխված միջոցներ	14	101,621,324	44,362,474	47,168,679
Այլ ակտիվներ		666,956	78,001	222,321
		816,149,321	477,359,134	549,199,938
Ակտիվներ տեղական արժույթով				
Վարկեր և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	15	70,735,139	80,955,087	24,600,695
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ	13	121,204,193	97,050,294	49,245,329
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ակտիվներ	13	3,862,867	-	-
Հիմնական միջոցներ	16	15,762,787	10,378,716	8,125,307
Ոչ նյութական ակտիվներ	17	427,907	255,827	62,707
Այլ ակտիվներ	18	2,451,325	1,323,943	883,508
		214,444,218	189,963,867	82,917,546
Ընդամենը ակտիվներ		1,030,593,539	667,323,001	632,117,484
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ				
Պարտավորություններ արտաժույթով				
Ֆինանսական և այլ հաստատությունների ավանդներ և հաշիվների մնացորդներ	19	150,616,174	69,788,059	40,040,499
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության հանդեպ	22	1,329,188	1,030,950	688,013
Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում		36,588	-	-
Պարտավորություններ ԱՄՆ-ի հանդեպ	14	95,263,527	41,337,306	48,039,741
Այլ փոխառություններ	20	28,309,397	12,440,435	10,274,856
Այլ պարտավորություններ		206,504	121,614	65,106
		275,761,378	124,718,364	99,108,215
Պարտավորություններ տեղական արժույթով				
Թղթադրամներ և մետաղադրամներ շրջանառության մեջ		320,669,631	344,503,231	350,273,664
Ֆինանսական և այլ հաստատությունների ավանդներ և հաշիվների մնացորդներ	19	53,204,221	40,333,711	38,387,377
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության հանդեպ	22	177,194,796	103,962,779	93,622,987
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր		-	1,437,498	48,958,097

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ	Ծա- նոթ.	2009թ. դեկ. 31-ի դրությամբ	2008թ. դեկ. 31-ի դրությամբ	2007թ. դեկ. 31-ի դրությամբ
Պարտավորություններ ԱՄՀ-ի հանդեպ	14	172,556,583	43,467,351	44,230,693
Այլ պարտավորություններ	21	853,302	1,244,457	1,090,046
		724,478,533	534,949,027	576,562,864
Ընդամենը պարտավորություններ		1,000,239,911	659,667,391	675,671,079
Սեփական կապիտալ				
Թողարկված կապիտալ	23	100,000	100,000	100,000
Գլխավոր պահուստ	23	11,392,622	9,870,486	9,870,486
Լրացուցիչ կանոնադրական կապիտալ	13	85,663,194	85,663,194	42,009,598
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների վերագնահատման պահուստ		(1,414,100)	(163,455)	(108,384)
Կուտակված վնաս		(65,388,088)	(87,814,615)	(95,425,295)
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		30,353,628	7,655,610	(43,553,595)
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		1,030,593,539	667,323,001	632,117,484

3-ից 50 էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2010 թվականի ապրիլի 7-ին ՀՀ ԿԲ խորհրդի կողմից և վերջինիս անունից ստորագրվել:

Արթուր Ջավադյան

Հայկանուշ Հակոբյան

Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի նախագահ

Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի գլխավոր հաշվապահ

*Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների
բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:*

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ	Թողարկված կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Լրացուցիչ կանոնադրական կապիտալ	Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների վերագնահատման պահուստ	Կուտակված վնաս	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը 2007թ հունվարի 1-ի դրությամբ	100,000	9,870,486	12,734,237	(249,275)	(51,630,809)	(29,175,361)
ՀՀ կառավարության ներդրում սեփական կապիտալում	-	-	29,275,361	-	-	29,275,361
	-	-	29,275,361	-	-	29,275,361
Տարվա վնաս	-	-	-	-	(43,794,486)	(43,794,486)
Այլ համապարփակ եկամուտ						
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ	-	-	-	140,891	-	140,891
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	-	140,891	(43,794,486)	(43,653,595)
Մնացորդը 2007թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	100,000	9,870,486	42,009,598	(108,384)	(95,425,295)	(43,553,595)
ՀՀ կառավարության ներդրում սեփական կապիտալում	-	-	43,653,596	-	-	43,653,596
	-	-	43,653,596	-	-	43,653,596
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	7,610,680	7,610,680
Այլ համապարփակ եկամուտ						
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ վնաս	-	-	-	(55,071)	-	(55,071)
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	-	(55,071)	7,610,680	7,555,609
Մնացորդը 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	100,000	9,870,486	85,663,194	(163,455)	(87,814,615)	7,655,610

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ	Թողարկված կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Լրացուցիչ կանոնադրական կապիտալ	Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների վերագնահատման պահուստ	Կուտակված վնաս	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մասհանումներ գլխավոր պահուստին	-	1,522,136	-	-	(1,522,136)	-
Մասհանումներ ՀՀ կառավարությանը	-	-	-	-	(6,033,474)	(6,033,474)
	-	1,522,136	-	-	(7,555,610)	(6,033,474)
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	29,982,137	29,982,137
Այլ համապարփակ եկամուտ						
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակած զուտ վնաս	-	-	-	(1,250,645)	-	(1,250,645)
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	-	(1,250,645)	29,982,137	28,731,492
Մնացորդը 2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	100,000	11,392,622	85,663,194	(1,414,100)	(65,388,088)	30,353,628

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ. դեկ. 31-ին ավարտված տարվա համար	2008թ. դեկ.31-ին ավարտված տարվա համար	2007թ. դեկ.31-ին ավարտված տարվա համար
Ծանոթ			
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾՈՒՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ			
Տարվա շահույթ/(վնաս)	29,982,137	7,610,680	(43,794,486)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	437,166	719,589	772,912
	30,419,303	8,330,269	(43,021,574)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում			
Բանկերում և այլ ֆինանսական հաստատություններում տեղաբաշխված միջոցներ	(10,368,623)	131,214,998	96,362,813
Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում	(119,218,350)	(21,307,808)	(239,230,978)
ԱՄՀ-ի ակտիվներ	(11,052,942)	778,972	6,097,319
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ	(31,438,018)	(4,206,143)	20,776,244
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ակտիվներ	(29,033,955)	-	-
Վարկեր և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	10,219,948	(56,354,392)	(9,310,392)
Այլ ակտիվներ	(1,716,337)	(296,114)	(373,075)
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)			
Թղթադրամներ և մետաղադրամներ շրջանառության մեջ	(23,833,600)	(5,770,433)	123,432,530
Ֆինանսական և այլ հաստատությունների ավանդներ և մնացորդներ	93,698,624	31,693,894	13,315,773
Պարտավորություններ ԱՄՀ-ի հանդեպ	129,089,231	(763,342)	(6,073,799)
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության հանդեպ	73,530,256	10,682,729	32,571,465
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	(1,437,498)	(47,520,599)	9,970,261
Այլ պարտավորություններ	(306,265)	210,920	181,183
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր գործառնական գործունեությունից	108,551,774	46,692,951	4,697,770
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ			
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռք բերում	(6,018,475)	(3,171,204)	(1,844,626)
Հիմնական միջոցների վաճառք	25,159	5,086	15,301
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	(5,993,316)	(3,166,118)	(1,829,325)
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ			
Վարկեր KFW-ից	15,868,963	2,165,578	2,231,763
Վարկեր ԱՄՀ-ից	53,926,221	(6,702,435)	(11,447,439)
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	69,795,184	(4,536,857)	(9,215,676)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	172,353,642	38,989,976	(6,347,231)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբին	63,679,345	24,689,369	31,036,600
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջին	236,032,987	63,679,345	24,689,369

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Նախապատմություն

Հիմնական գործունեությունը

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը («Բանկ») Հայաստանի Հանրապետության օրենքով հիմնադրված իրավաբանական անձ է:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյանի 6: Տարվա ընթացքում Բանկի աշխատակիցների միջին թիվը կազմել է 2009 թվականին 681 (2008թ՝ 642, 2007թ-ին՝ 619):

Բանկի հիմնախնդիրը գների կայունության ապահովումն է Հայաստանի Հանրապետությունում, որն իրականացվում է դրամավարկային քաղաքականության մշակման և իրականացման միջոցով: Ի լրումն իր հիմնախնդրին, Բանկը նաև պատասխանատու է՝

- Հայաստանի Հանրապետության բանկային համակարգի կայունության, իրացվելիության, վճարունակության և բնականոն գործունեության համար անհրաժեշտ այլ պայմանների ապահովման և
- գործուն վճարահաշվարկային համակարգ ստեղծելու և զարգացնելու համար:

Բանկը նաև՝

- թողարկում է Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը և կարգավորում դրամաշրջանառությունը,
- կազմակերպում և կարգավորում է փողերի «վկացումը» և ահաբեկչության ֆինանսավորումը կանխարգելող միջոցառումներ,
- Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ֆինանսական գործակալն ու խորհրդատուն է,
- լիցենզավորում է առևտրային բանկերի և, եթե նախատեսված է օրենքով, այլ անձանց, և վերահսկում ու կարգավորում է վերջիններիս գործունեությունը,
- առևտրային բանկերի համար վերջին ատյանի վարկատուն է, ինչպես նաև
- տիրապետում, օգտագործում և տնօրինում է Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պահուստները:

Բանկի դուստր ընկերությունները ներկայացված են ստորև

Անվանումը	Հիմնադրման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Վերահսկվող %			Հիմնադրման ամսաթիվ
			2009թ.	2008թ.	2007թ.	
«Արմենիան Քարդ» ՓԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարա- հաշվարկային ծառայություններ	66	66	66	մարտ 2000թ.
«Հայինկասացիա» ՓԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	Դրամ. միջոցների փոխադրումներ	100	95	95	ապրիլ 1998թ.
Համահայկական բանկ	Հայաստանի Հանրապետություն	Բանկային գործունեություն	100	-	-	դեկտեմբեր 2009թ.

Անվանումը	Հիմնադրման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Վերահսկվող %	Հիմնադրման ամսաթիվ
Ազգային հիփոթեքային ընկերություն	Հայաստանի Հանրապետություն	Հիփոթեքային գործունեություն	100%	-
				- հունիս 2009թ.

Բանկի կողմից ֆինանսական կայունության ապահովմանը ուղղված միջոցառումներ

Բանկն ունի կարևոր դերակատարություն համաշխարհային ֆինանսական ճգնաժամի ազդեցությունը Հայաստանի տնտեսության վրա առավել կառավարելի դարձնելու գործում՝ ունենալով հիմնարար խնդիր և պատասխանատվություն պահպանելու և խրախուսելու Հայաստանի ֆինանսական համակարգի կայունությունը: Այդ նպատակին հասնելու համար, Բանկը ձգտում է կանխարգելել ճգնաժամի անցանկալի ազդեցությունները՝ օգտագործելով իր տրամադրության տակ եղած բոլոր ֆինանսական գործիքները:

Հաշվի առնելով Հայաստանի բանկային համակարգի կապիտալիզացիայի և իրացվելիության բարձր մակարդակը, 2009 թ. մարտի 3-ին Բանկը որոշում կայացրեց սահմանափակել արտարժույթի շուկայում միջամտությունները և վերադառնալ լողացող փոխարժեքի քաղաքականությանը: Վերջինս թույլ կտա արտարժույթի փոխարժեքները ձևավորվել ներկա մակրոտնտեսական հիմնարարներին համապատասխան, ինչը զգալիորեն կբարելավի Հայաստանի արտաքին մրցունակությունը:

2 Պատրաստման հիմունքներ

Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՍԿ):

Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով:

Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է («դրամ»), որը հանդիսանում է նաև Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը և այն արժույթը, որով ներկայացված են սույն ֆինանսական հաշվետվությունները: Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՄ-ի պահանջների համաձայն պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացմանը, ինչպես նաև պայմանական ակտիվների և պարտավորությունների բացահայտմանը վերաբերող մի շարք գնահատումներ և ենթադրություններ: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Դուստր ընկերությունների համախմբում

Դուստր ընկերությունների ֆինանսական հաշվետվությունները չեն համախմբվել Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում, քանի որ համախմբումն էական ազդեցություն չէր ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, ըստ բանկի կողմից ընդունված վերանայված քաղաքականության:

Դուստր ընկերություններում ներդրումները էական են Կենտրոնական բանկի համար, եթե գործում են հետևյալ պայմաններից որևէ մեկը՝

ա) դուստր ընկերության զուտ ակտիվներում Կենտրոնական բանկի բաժնեմասը գերազանցում է Կենտրոնական բանկի ընդհանուր ակտիվների 1 %-ը,

բ) Կենտրոնական բանկի բոլոր դուստր ընկերությունների զուտ ակտիվներում Կենտրոնական բանկի բաժնեմասերի հանրագումարը գերազանցում է Կենտրոնական բանկի ընդհանուր ակտիվների 5%-ը,

գ) հաշվետու ժամանակաշրջանում դուստր ընկերության եկամուտներում և ծախսերում Կենտրոնական բանկի բաժնեմասը գերազանցում է համապատասխանաբար Կենտրոնական բանկի եկամուտների և ծախսերի 3%-ը,

դ) Կենտրոնական բանկի բոլոր դուստր ընկերությունների եկամուտներում և ծախսերում Կենտրոնական բանկի բաժնեմասերի հանրագումարը գերազանցում է համապատասխանաբար Կենտրոնական բանկի եկամուտների և ծախսերի 5%-ը,

ե) Կենտրոնական բանկի խորհրդի որոշմամբ նաև այլ դեպքերում:

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը դասակարգում է արժեթղթերը որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներ և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է կապիտալում:

Վերադասակարգում և վերաներկայացում

Անհրաժեշտության դեպքում համադրելի թվերը ճշգրտվել են՝ ընթացիկ տարում ներկայացման փոփոխությունների հետ համադրելիությունն ապահովելու նպատակով:

Բանկը ելնելով համախմբման քաղաքականության փոփոխությունից 2009թ չի համախմբում դուստր ընկերությունների ֆինանսական հաշվետվությունները, հաշվի առնելով վերը նշվածը, վերաներկայացվել են 2008 և 2007թթ ֆինանսական հաշվետվությունները:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Բանկն ընդունել է իր գործունեության համար համապատասխան և 2009թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանի համար կիրառելի նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի («ՀՀՄՍԽ») և ՀՀՄՍԽ-ի Հաշվետվությունների Մեկնաբանման Հանձնաժողովի («ՀՄՀ») կողմից: Այն ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք ունեցել են ազդեցություն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ներկայացված են ստորև.

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1 *«Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում»* (վերանայված 2007թ.)

Բանկը կիրառում է 2009թ. հունվարի 1-ից գործող վերանայված *«Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում» (2007) ՀՀՄՍ 1-ը*: Այս ստանդարտի վերանայումն առաջարկում է տերմինաբանական փոփոխություններ, ներառյալ ֆինանսական հաշվետվությունների անվանման և ներկայացման ձևի մեջ փոփոխություններ: Փոփոխությունն ազդում է սեփական կապիտալում սեփականատերերի հետ գործարքների ներկայացման վրա և ներկայացվում է համապարփակ եկամուտների մասին հաշվետվությունը: Բանկը ներկայացնում է եկամտի և ծախսի հոդվածները և այլ համապարփակ եկամտի հոդվածները մեկ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությամբ՝ ենթագումարներով: Այս փոփոխությունը չի ազդում Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ արդյունքի վրա, բայց առաջացնում է լրացուցիչ բացահայտումների անհրաժեշտություն:

Ներկայացվել է նաև համեմատական տեղեկատվություն՝ համապատասխանեցնելով վերանայված ստանդարտին:

ՖՀՄՍ 7(*Փոփոխություն*), «Ֆինանսական գործիքներ. Բացահայտումներ» (ուժի մեջ է 2009թ. հունվարի 1-ից):

Բանկը կիրառում է 2007թ. մարտին ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխությունները: Փոփոխությունները ներառում են ընդլայնված բացահայտումներ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի և իրացվելիության ռիսկի վերաբերյալ, տես ծանոթ. 27: Բանկը նախընտրել է չներկայացնել համեմատական տեղեկատվություն ընդլայնված բացահայտումների մասով ընթացիկ տարում, Փոփոխության մեջ թույլատրված անցման կարգին համապատասխան:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը մինչ այժմ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվանից հետո առաջիկա ժամանակաշրջանում: Այս պահին ղեկավարության գնահատմամբ դրանց հնարավոր ազդեցությունը Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա էական չի կարող լինել:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն, բացառությամբ դուստր ընկերությունների համախմբման:

Արտարժույթի փոխարկում

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են համապատասխան ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք ներկայացված են սկզբնական արժեքով, փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Փոխարկման հետևանքով առաջացած արտարժույթային տարբերությունները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են կապիտալում:

Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	31 դեկտեմ. 2009	31 դեկտեմ. 2008	31 դեկտեմ. 2007
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	377.89	306.73	304.22
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	542.23	435	446.96
ՀՀ դրամ/1 ՀՓԻ	592.41	472.44	480.74

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Բանկը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ է համարում դրամական միջոցները և առևտրային բանկերում տեղաբաշխված նոստրո հաշիվները, Արժույթի միջազգային հիմնադրամի (ԱՄՀ) Հատուկ փոխառության իրավունքով արտահայտված ակտիվները:

Ֆինանսական գործիքներ

Դասակարգում

Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք՝

- հիմնականում ձեռք են բերվել կամ առաջացել են մոտ ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով,
- կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ,
- հանդիսանում են ածանցյալ գործիք (բացառությամբ այն ածանցյալ գործիքների, որոնք նախատեսված են և հանդիսանում են արդյունավետ հեջավորման գործիքներ) կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին կազմակերպության կողմից նախատեսվում են որպես իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիք, որի վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ.

- Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային, եթե կապված ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:
- Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, և
- Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ածանցյալ գործիքներ, որոնց տարբերությունը էականորեն ազդում է դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող:

Պոտենցիալ բարենպաստ պայմաններ ենթադրող (դրական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները ներկայացվում են որպես ակտիվ: Պոտենցիալ ոչ բարենպաստ պայմաններ ենթադրող (բացասական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները ներկայացվում են որպես պարտավորություն:

Տրամադրված վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք չունեն գնանշված շուկայական գին գործող շուկայում, բացառությամբ նրանց, որոնք տրամադրվում են անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառելու մտադրությամբ, նրանց, որոնց սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը նախատեսում է որպես իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, կամ նրանց, որոնց տիրապետողը չի փոխհատուցի իր բոլոր սկզբնական ներդրումները՝ վճարումակության անկարողությունից տարբեր այլ պատճառներով:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք Բանկը մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, բացառությամբ այն ներդրումների՝

- որոնց սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը նախատեսում է որպես իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում,
- որոնց Բանկը նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի կամ
- որոնք համապատասխանում են տրամադրված վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը:

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներն իրենցից ներկայացնում են այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի կամ դասակարգված չեն որպես տրամադրված վարկեր ու դեբիտորական պարտքեր, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Ճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են հաշվապահական հաշվեկշռում, երբ Բանկը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների «կարգավորվող ձևի» գնումները հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ:

Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով գործարքի ամսաթվի և վերջնահաշվարկի ամսաթվի միջև ընկած ժամանակահատվածում իրական արժեքի փոփոխությունները էական չեն:

Չափում

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում իրական արժեքով, իսկ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռք բերմանը կամ ստանձնմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ համարվող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրական արժեքով, առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք կարող են առաջանալ վաճառքի կամ այլ օտարման հետ կապված, բացառությամբ՝

- տրամադրված վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը և
- սեփական կապիտալի գործիքներում ներդրումների, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, որոնց իրական արժեքները հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել: Վերջիններս չափվում են սկզբնական արժեքով:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, բացառությամբ այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք նախատեսված են որպես իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ, որոնց վերաչափումից օգուտները և

վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, և այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական ակտիվի վերադասակարգումը չի բավարարում ապաճանաչման պահանջները: Ամորտիզացված արժեքը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հավելավճարները և զեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ներառված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Իրական արժեքի չափման հիմունքներ

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը հիմնված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնանշված շուկայական գնի վրա՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնորոշման մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով:

Ջեղչված դրամական միջոցների հոսքերի տեխնիկայի օգտագործման դեպքում դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը հիմնվում են ղեկավարության գնահատականի վրա, իսկ զեղչման դրույքը նմանատիպ պայմաններով գործիքի համար կիրառվող շուկայական համապատասխան տոկոսադրույքն է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Գնորոշման մոդելների կիրառման դեպքում մոդելում օգտագործվում են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շուկայական տվյալները:

Բորսաներում չորջանառվող ածանցյալ գործիքների իրական արժեքը գնահատվում է այն գումարի չափով, որը Բանկը կստանա կամ կվճարի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պայմանագրի գործողությունը դադարեցնելու դեպքում՝ հաշվի առնելով շուկայի ներկա պայմանները և ներկա պահին պայմանագրային կողմերի վճարունակությունը:

Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ՝

- իրական արժեքով չափվող, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, գործիքների խմբում դասակարգված ֆինանսական գործիքների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում՝ սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվության միջոցով (բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և փոխարժեքային տարբերություններից շահույթի ու վնասի) մինչև որ նշված ակտիվն ապաճանաչվում է, և այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում, ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները ստացվելու ժամանակ ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում և հաշվարկվում են կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև ամորտիզացիայի հաշվարկման միջոցով:

Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչվում է, երբ ֆինանսական ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու իրավունքների ուժի մեջ լինելու ժամկետը լրացել է կամ երբ Բանկը փոխանցել է ակտիվի սեփականության հետ կապված գրեթե բոլոր ռիսկերն ու օգուտները: Բոլոր իրավունքները կամ պարտավորությունները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են փոխանցման ժամանակ, ճանաչվում են առանձին որպես ակտիվներ կամ պարտավորություններ: Ֆինանսական պարտավորությունը ապաճանաչվում է, երբ մարվում է:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ հաշվապահական հաշվեկշռում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև՝ հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որոնց դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են հաշվապահական հաշվեկշռում և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը՝ այլ բանկերի կամ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների կազմում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային ծախս և ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ռեպո պայմանագրի գործողության ընթացքում:

Վերավաճառքի նպատակով հակադարձ հետգնման պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես բանկերից կամ հաճախորդներից ստացվելիք գումարներ: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսագումար և հաշվեգրվում է հակադարձ ռեպո պայմանագրի գործողության ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով: Արժեթղթերի փոխանցումը մյուս կողմին արտացոլվում է հաշվեկշռում, միայն եթե փոխանցվում են նաև ռիսկերը և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ: Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Ձեռքբերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում հաշվեկշռում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարբերությունը հաշվառվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Զուտ առևտրային եկամուտ» հոդվածում:

Շրջանառության մեջ գտնվող թղթադրամներ և մետաղադրամներ

Բանկի կողմից թողարկված շրջանառության մեջ գտնվող թղթադրամները և մետաղադրամները հաշվապահական հաշվեկշռում արտացոլվում են անվանական արժեքով՝ որպես պարտավորություն տիրապետողի հանդեպ: Թղթադրամների տպագրման և մետաղադրամների հատման ծախսերը ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այն տարում, որի ընթացքում կատարվել են:

Դրամագիտական արժեքներ

Դրամագիտական արժեքները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման զուտ արժեքի նվազագույնով: Մետաղադրամների ինքնարժեքը որոշվում է «առաջին մուտք, առաջին ելք» սկզբունքով և ներառում է մետաղադրամների ձեռք բերման ծախսումները և նրանց ներկա գտնվելու վայր և վիճակի բերելու հետ կապված այլ ծախսումներ: Իրացման զուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի գնահատված գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար գնահատված ծախսումները: Վաճառքի ժամանակ գնահատված զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է որպես շահույթ կամ վնաս ընթացիկ տարվա ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Հիմնական միջոցներ

Մեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի կազմակերպություն: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում կամ վնասում:

Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հողի գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են՝

	2009	2008	2007
Շենքեր	30- 50 տարի	10- 20 տարի	10- 20 տարի
Ցանցեր, համակարգչային և այլ սարքավորումներ	5- 8 տարի	5 տարի	5 տարի
Փոխադրամիջոցներ	5 տարի	5 տարի	5 տարի
Այլ	2- 10 տարի	5 տարի	5 տարի

Ոչ նյութական ակտիվներ

Բանկի կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

2007 և 2008թթ. համար ամորտիզացիայի գծով ծախսը հաշվառվել է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են՝

	2009	2008	2007
Համակարգչային ծրագրեր	-	3-5 տարի	3-5 տարի

Բանկը 2009թ. վերանայել է ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները: Ըստ Բանկի գնահատումների Բանկի կողմից օգտագործվող համակարգչային ծրագրերի օգտակար ծառայությունների ժամկետները անորոշ են: Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, սակայն յուրաքանչյուր տարի գնահատվում են արժեզրկման առումով՝ անհատապես կամ առանձին դրամաստեղծ միավորի համար: Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները յուրաքանչյուր տարի հսկվում են հիմնավորելու համար նրանց հաշվառման շարունակականությունը նշված դասում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

Արժեզրկում

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են հաճախորդներին տրված վարկերը, այլ դեբիտորական պարտքերը և չգնանշված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը («վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»): Բանկը կանոնավոր կերպով վերանայում է վարկերը և դեբիտորական պարտքերն՝ արժեզրկման

հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Վարկը կամ դեբիտորական պարտքը արժեզրկվում է, և արժեզրկումից կորուստներ ճանաչվում են այն և միայն այն դեպքում, երբ առկա է անկողմնակալ վկայություն սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ ավելի դեպքերի արդյունք հանդիսացող արժեզրկման մասին, և այդ դեպքը (կամ դեպքերը) ազդեցություն ունի վարկի գծով դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա, որոնց հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Արժեզրկումից կորուստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառու կամ վարկառուների խումբն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ, առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ:

Նախ և առաջ Բանկը գնահատում է, արդյոք գոյություն ունի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն առանձին-առանձին՝ այն վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի համար, որոնք առանձին վերցված զգալի են, և առանձին-առանձին կամ խմբային՝ այն վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի համար, որոնք առանձին վերցված զգալի չեն: Եթե Բանկը որոշում է, որ արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն առկա չէ առանձին գնահատված վարկի կամ դեբիտորական պարտքի համար՝ լինի այն զգալի թե ոչ, ապա այն այդ վարկը ներառում է պարտքային ռիսկի համանման բնութագիր ունեցող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի խմբում և կատարում է խմբային գնահատում՝ արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնց գծով առանձին իրականացվել է արժեզրկման դիտարկում և որոնց գծով ճանաչվել են կամ շարունակվում են ճանաչվել արժեզրկման կորուստներ, չեն ներառվում արժեզրկման ընդհանուր գնահատման մեջ:

Եթե առկա է վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես վարկի կամ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և այդ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի, ներառյալ երաշխիքների գծով ստացվելիք գումարների և գրավի ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը և անցյալի փորձի վրա հիմնված վնասները, որոնց գծով ճշգրտումներ են կատարվել ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող առկա տեղեկատվության հիման վրա, հանդիսանում են դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի գնահատման հիմք:

Որոշ դեպքերում վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկման կորստի գումարը գնահատելու համար պահանջվող տեղեկատվությունը կարող է սահմանափակ լինել կամ այլևս ամբողջությամբ չհամապատասխանել ներկա հանգամանքներին: Սա կարող է լինել այն դեպքում, երբ վարկառուն ֆինանսական դժվարություններ ունի և Բանկի տրամադրության տակ կան ոչ բավարար տվյալներ համանման վարկառուների մասին: Այս դեպքերում արժեզրկումից կորստի գումարը Բանկը գնահատում է՝ ելնելով իր փորձից ու դատողություններից:

Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում և հակադարձվում է այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը կարելի է անկողմնակալորեն կապել արժեզրկումից կորուստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը:

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները ներառում են վաճառքի համար մատչելի ակտիվներում ընդգրկված սեփական կապիտալի չգնանշված գործիքները, որոնք չեն հաշվառվում իրական արժեքով, քանի որ այն հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել: Եթե առկա է այդ ներդրումների գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա

կորստի գումարն իրենից ներկայացնում է ներդրման հաշվեկշռային արժեքի և համանման ֆինանսական ակտիվների ներկա շուկայական հատույցադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերությունը:

Այս ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում և ենթակա չեն հակադարձման:

Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես հետևյալ երկու մեծություններից առավելագույնը՝ իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերը և օգտագործման արժեք: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս՝ դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը զեղչվում են՝ օգտագործելով մինչև հարկումը զեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում և հակադարձվում են միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլինեք, առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլինեք:

Կենսաթոշակներ

Բանկում, աշխատակիցների աշխատավարձի հիման վրա հաշվարկված որոշակի տոկոսը Հայաստանի Հանրապետության պետական կենսաթոշակային համակարգին փոխանցելուց բացի, այլ հատուկ կենսաթոշակային հիմնադրամ չի ձևավորվում: Նշված հիմնադրամին հատկացումների հետ կապված ծախսերը արտացոլվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այն ժամանակաշրջանում, որին դրանք վերաբերվում են:

Պահուստներ

Պահուստը հաշվապահական հաշվեկշռում ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունը էական է, պահուստները որոշվում են՝ զեղչելով ակնկալվող դրամական հոսքերը, զեղչման մինչև հարկումը գործող այն դրույքի կիրառմամբ, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, անհրաժեշտության դեպքում, պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

Հարկում

Բանկն ազատված է բոլոր տեսակի հարկերից, բացառությամբ ներկրվող ապրանքների համար Հայաստանի Հանրապետության սահմանին գանձվող հարկերից, տուրքերից և մաքսային վճարներից:

Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հաշվեգրվելուն պես՝ հաշվի առնելով ակտիվի/պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը կամ կիրառելի լողացող տոկոսադրույքը: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ներառում են գեղչի կամ հավելավճարի կամ տոկոսակիր գործիքի սկզբնական հաշվեկշռային արժեքի և մարման ենթակա գումարի միջև այլ տարբերությունների ամորտիզացիան, որը հաշվարկվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա:

Տոկոսային եկամուտը, որը վերաբերում է իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներին, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ներառվում է այն շահույթի կազմում, որը ստացվել է իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վարկային կազմակերպությունների վճարները, վարկերի սպասարկման վճարները և այլ վճարները, որոնք հարակից ուղղակի ծախսերի հետ դիտարկվում են որպես վարկի ընդհանուր շահութաբերության անբաժան մաս, հետաձգվում են և ամորտիզացվում են տոկոսային եկամուտի կազմում ֆինանսական գործիքի օգտակար ծառայության ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտը ճանաչվում է համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

4 Տոկոսային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ.	2008թ.	2007թ.
Տոկոսային եկամուտ արտարժույթով արտահայտված ակտիվների գծով			
Ժամկետային ավանդներ	2,342,707	5,923,162	11,760,400
Մինչև մարումը պահվող ակտիվներ	5,346	-	367,997
Նոստրո հաշիվներ	101,606	168,188	308,202
Օվերնայթ	171,419	282,716	518,075
ԱՄՆ-ում տեղաբաշխված միջոցներ	47,485	151,503	129,291
Այլ եկամուտներ	191	231,116	3,862
	2,668,754	6,756,685	13,087,827

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ.	2008թ.	2007թ.
Տոկոսային եկամուտ տեղական արժույթով արտահայտված ակտիվների գծով			
Վարկեր և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	4,147,550	2,690,118	1,135,033
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ	2,011,754	284,448	493,473
Մինչև մարումը պահվող ակտիվներ	12,867	-	-
Այլ	21,567	14,321	6,111
	6,193,738	2,988,887	1,634,617
	8,862,492	9,745,572	14,722,444

5 Տոկոսային ծախս

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ.	2008թ.	2007թ.
Տոկոսային ծախս արտարժույթով արտահայտված պարտավորությունների գծով			
ԱՄՆ-ից ստացված վարկ	1,932,096	229,313	263,926
Այլ փոխառություններ	187,820	95,091	76,618
Այլ պարտավորություններ	40,450	102,850	81,866
	2,160,366	427,254	422,410
Տոկոսային ծախս տեղական արժույթով արտահայտված պարտավորությունների գծով			
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,502	1,598,909	2,841,829
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության հանդեպ	11,085,891	6,481,144	4,039,109
Ֆինանսական և այլ հաստատությունների ավանդներ և հաշիվների մնացորդներ	174,045	76,198	53,798
Այլ պարտավորություններ	50,336	94,026	83,885
	11,314,774	8,250,277	7,018,621
	13,475,140	8,677,531	7,441,031

6 Ջուտ օգուտ/(վնաս) փոխարժեքային տարբերություններից

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ.	2008թ.	2007թ.
Ջուտ օգուտ/(վնաս) դրամային ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	22,597,494	(6,888,743)	(54,593,071)
Ջուտ օգուտ սփոթ գործարքներից	13,978,029	238,961	1,608,802
	36,575,523	(6,649,782)	(52,984,269)

Դրամային ակտիվների և պարտավորություններ վերագնահատումից ստացված զուտ օգուտի կազմում ներառված է 16,312,104 հազար դրամ գումարով արտարժույթի վերագնահատումից զուտ օգուտը իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում (2008թ-ին՝ 403,676 հազար դրամ զուտ օգուտ, 2007թ-ին՝ 36,263,583 հազար դրամ զուտ վնաս):

2009թ. մարտի 3-ին Բանկը որոշում կայացրեց սահմանափակել արտարժույթի շուկայում միջամտությունները և վերադառնալ լողացող փոխարժեքի քաղաքականությանը: Այս փոփոխությունը (ՀՀ դրամը արժեզրկվեց ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ 21.7% մեկ օրվա ընթացքում) դրական ազդեցություն ունեցավ Բանկի ֆինանսական վիճակի վրա 2009թ., քանի որ Բանկի միջազգային պահուստները պահվում են արտարժույթով: Լողացող փոխարժեքի անցման արդյունքում դրամային ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից Բանկի մեկ օրվա ընթացքում ստացած զուտ օգուտը կազմել է 44,393,817 հազար դրամ:

7 Չուտ օգուտ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ.	2008թ.	2007թ.
Չուտ օգուտ հավատարմագրային կառավարման ներքո գտնվող ակտիվների գծով (բացառությամբ արտարժույթի վերագնահատումը*)	912,737	3,033,279	1,334,311
Չուտ օգուտ սեփական կառավարման ներքո գտնվող օտարերկրյա արժեթղթերի գծով (բացառությամբ արտարժույթի վերագնահատումը*)	6,882,539	16,529,192	7,173,377
Չուտ օգուտ /(վնաս) սեփական կառավարման ներքո ֆյուչերսային պայմանագրերի գծով (բացառությամբ արտարժույթի վերագնահատումը*)	(2,007,673)	793,944	-
Հավատարմագրային կառավարման գծով վճարներ (բացառությամբ արտարժույթի վերագնահատումը*)	(134,725)	(168,726)	(172,455)
	5,652,878	20,187,689	8,335,233

* Վերը նշված ֆինանսական գործիքների գծով արտարժույթի վերագնահատման արդյունքը ներառված է «Չուտ օգուտ/(վնաս) փոխարժեքային տարբերություններից» հոդվածում (տես ծանոթ. 6):

8 Այլ եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ.	2008թ.	2007թ.
Եկամուտ դրամագիտական արժեքների վաճառքից	439,736	471,554	366,479
Այլ եկամուտ	269,943	335,847	157,269
	709,679	807,401	523,748

9 Թղթադրամների, դրամագիտական արժեքների թողարկման և մետաղադրամների հատման ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ.	2008թ.	2007թ.
Թղթադրամների և մետաղադրամների թողարկման ծախսեր	989,302	1,418,725	1,173,085
Դրամագիտական արժեքների թողարկման ծախսեր	247,012	351,548	264,103
	1,236,314	1,770,273	1,437,188

10 Ընդհանուր վարչական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ.	2008թ.	2007թ.
Աշխատակիցների հատուցումներ, վերապատրաստման ծախսեր և հարակից վճարներ	4,013,165	3,415,979	2,981,370
Պահուստների անվտանգություն և սպասարկում	736,885	725,145	725,910
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	437,166	719,589	772,912
Վերանորոգում և տեխնիկական սպասարկում	361,319	197,942	217,224
Մասնագիտական ծառայություններ	181,164	120,444	141,032
Այլ	1,093,355	733,627	447,830
	6,823,054	5,912,726	5,286,278

11 Բանկերում և այլ ֆինանսական հաստատություններում տեղաբաշխված միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ.	2008 թ.	2007թ.
Բանկերում և այլ ֆինանսական հաստատություններում տեղաբաշխված միջոցներ արտարժույթով			
Ժամկետային ավանդներ	34,009,997	27,605,700	159,477,087
Նոստրո հաշիվներ	181,157,023	47,343,603	21,695,941
Հաշվեգրված տոկոսներ ավանդների և նոստրո հաշիվների գծով	57,280	50,246	799,643
Հավատարմագրային կառավարման ներքո գտնվող ակտիվներում ներառված դրամական միջոցներ	259,484	35,259	401,371
Ստացվելիք գումարներ	6,194,286	2,461,219	689,321
	221,678,070	77,496,027	183,063,363

Բանկերում տեղաբաշխված միջոցների կենտրոնացում

2009թ., 2008թ. և 2007թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը ուներ տեղաբաշխված միջոցներ 3 բանկերում, որոնց յուրաքանչյուրի մնացորդները գերազանցում էին բանկերում տեղաբաշխված ընդհանուր միջոցների 10%-ը: 2009թ., 2008թ. և 2007թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում էր համապատասխանաբար 211,234,506 հազար դրամ, 61,343,569 հազար դրամ և 58,383,610 հազար դրամ:

2009թ. ընթացքում Բանկը ՀՀ առեվտրային բանկերին տրամադրել և միաժամանակ նրանցից ստացել է կարճաժամկետ ավանդներ տարբեր արժույթներով (նշված գումարները ներառված են ստացվելիք գումարներ հոդվածում): 31.12.09թ. դրությամբ Բանկը տրամադրել է ավանդ 10 000 հազար դրամ ԱՄՆ դոլար գումարով (2008թ. և 2007թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ոչինչ), ինչի դիմաց ՀՀ նույն բանկից ստացված ՀՀ դրամով ավանդը ներառված է 19 ծանոթագրությունում:

12 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ.	2008թ.	2007թ.
Ակտիվներ			
<i>Պարտքային և հաստատագրված եկամուտով այլ գործիքներ - զնանշված</i>			
Արտերկրյա արժեթղթեր սեփական կառավարման ներքո	415,401,592	265,983,889	251,676,631
Արժեթղթեր հավատարմագրային կառավարման ներքո	43,758,444	34,852,432	66,738,148
Փողի շուկայի գործիքներ սեփական կառավարման ներքո	-	38,937,545	-
	459,160,036	339,773,866	318,414,779
<i>Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ - զնանշված</i>			
Պայմանագրեր արտարժույթով հավատարմագրային կառավարման ներքո	-	67,642	257,150
Պայմանագրեր արտարժույթով սեփական կառավարման ներքո	74,639	138,229	-
	74,639	205,871	257,150
	459,234,675	339,979,737	318,671,929

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային և հաստատագրված եկամուտով այլ գործիքները Բանկի կողմից նախատեսվել են որպես ֆինանսական գործիքներ, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սեփական կառավարման ներքո գտնվող իրական արժեքով չափվող արտերկրյա արժեթղթերը) իրենցից ներկայացնում են պետական արժեթղթեր՝ 225,002,788 հազ. ՀՀ դրամ գումարով, պետության կողմից ուղղակի/անուղղակի երաշխավորված արժեթղթեր՝ 148,010,416 հազ. ՀՀ դրամ գումարով, բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից թողարկված արժեթղթեր՝ 42,388,388 հազ. ՀՀ դրամ գումարով (2008թ.՝ 135,402,950 հազ. ՀՀ դրամ պետական արժեթղթեր, 127,113,696 հազ. ՀՀ դրամ պետության կողմից ուղղակի/անուղղակի երաշխավորված արժեթղթեր, 3,467,243 հազ. ՀՀ դրամ վերազգային արժեթղթեր՝ 2007թ.-ին՝ 251,676,631 հազար դրամ գումարով պետական արժեթղթեր):

Հավատարմագրային կառավարման ներքո գտնվող արժեթղթերը և ածանցյալ գործիքներն իրենցից ներկայացնում են 26,607,627 հազար դրամ (2008թ.՝ 28,542,738 հազար դրամ, 2007թ.-ին՝ 46,902,724 հազար դրամ) գումարով արտերկրյա կառավարությունների պարտքային արժեթղթեր և արտերկրյա ֆինանսական հաստատությունների արժեթղթեր՝ 17,150,817 հազար դրամ (2008թ.՝ 6,309,694 հազար դրամ, 2007թ.-ին՝ 19,835,424 հազար դրամ) գումարով:

Հավատարմագրային կառավարման ներքո գտնվող արժեթղթերը և ածանցյալ գործիքները իրենցից ներկայացնում են օտարերկրյա ֆինանսական հաստատությունների կողմից իրենց հայեցողությամբ կառավարվող ակտիվներ: Բանկի կողմից սահմանվել են ռիսկերին ենթարկվածության սահմանաչափեր և ներդրումային ուղեցույցներ:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2009թ.	2008թ.	2007թ.		2009թ.	2008թ.	2007թ.
Անվանական արժեք					Իրական արժեք		
				Ակտիվ	Պարտա- վորություն	Ակտիվ	Պարտա- վորություն
Արտարժութային ֆորվարդներ	-	-	47,197,957	-	-	-	113,699
Արտարժութային ֆյուչերսներ	13,901,937	4,599,015	19,524,259	-	36,588	67,642	143,451
Ընդամենը	13,901,937	4,599,015	66,722,216	-	36,588	67,642	257,150

13 Ներդրումային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ.	2008թ.	2007թ.
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ արտարժույթով			
<i>Սեփական կապիտալի ներդրումներ սկզբնական արժեքով – Չգնանշված SWIFT</i>	917	917	1,216
	917	917	1,216
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ տեղական արժույթով			
<i>Պարտքային և հաստատագրված եկամուտով գործիքներ</i>			
ՀՀ կառավարության պետական գանձապետական արժեթղթեր	25,936,859	8,392,637	4,541,268
ՀՀ կառավարության մուրհակ	79,629,720	85,663,194	42,009,598
	105,566,579	94, 055, 831	46,550,866
<i>Սեփական կապիտալի ներդրումներ սկզբնական արժեքով – Չգնանշված</i>			
Ներդրումներ չհամախմբված դուստր ընկերություններում	15,594,923	2,951,722	2,651,722
Այլ ներդրումներ սեփական կապիտալում	42,691	42,741	42,741
	15,637,614	2,994,463	2,694,463
Ընդհանուր վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ տեղական արժույթով	121,204,193	97,050,294	49,245,329
Ընդհանուր վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ	121,205,110	97,051,211	49,246,545
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ արտարժույթով			
Արտերկրյա արժեթղթեր սեփական կառավարման ներքո	25,171,087	-	-
	25,171,087	-	-
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ ՀՀ դրամով			
Ջեդչատոկոսային մուրհակ	3,862,867	-	-
	3,862,867	-	-
Ընդհանուր մինչև մարման ժամկետը պահվող ակտիվներ	29,033,954	-	-

ՀՀ կառավարության կողմից թողարկվել է 85,663,194 հազար դրամ անվանական արժեքով անտոկոս ցպահանջ մուրհակ, որպես անհատույց ներդրում Բանկում: Մուրհակը թողարկվել է «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն՝ սեփական կապիտալի բացասական պահուստները ծածկելու նպատակով: Նույն օրենքի

համաձայն 2008թ. շահույթից մասհանումների հաշվին 6,033,474 հազար դրամ գումար ուղղվել է մուրհակի մարմանը:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ մուրհակի հաշվեկշռային արժեքը մոտավորում է դրա իրական արժեքը:

ՀՀ կառավարության վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով, օգտագործելով գնահատման տեխնիկա՝ հիմնված տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքների վրա, որպես տվյալ ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի զեղչատոկոս:

Տեղական արժույթով վաճառքի համար մատչելի սեփական կապիտալի գործիքները ներկայացված են սկզբնական արժեքով: Այս ներդրումների համար գործող շուկա գոյություն չունի, և վերջերս տեղի չեն ունեցել այնպիսի գործարքներ, որոնք կարող էին վկայություն տրամադրել նրանց ընթացիկ իրական արժեքի մասին: Ի լրումն, զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի տեխնիկայի կիրառման արդյունքում ստացվել են տարբեր իրական արժեքներ, ինչը պայմանավորված է դրամական միջոցների ապագա հոսքերի առկայության անորոշությամբ:

14 Արժույթի միջազգային հիմնադրամ

ԱՄՀ-ին առնչվող ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ.	2008թ.	2007թ.
ԱՄՀ-ում տեղաբաշխված միջոցներ արտարժույթով			
ՀՓԻ ԱՄՀ-ում	47,099,672	893,764	2,920,997
Բաժնեմասը ԱՄՀ-ում (անդամակցություն)	54,502,140	43,465,114	44,228,417
Հաշվեգրված տոկոսներ	19,512	3,596	19,265
	101,621,324	44,362,474	47,168,679

Բանկն ունի ՀՓԻ-ով արտահայտված ընթացիկ հաշիվ ԱՄՀ-ում, որն օգտագործվում է ԱՄՀ-ի հետ գործարքներ իրականացնելու նպատակով: Այս ընթացիկ հաշվի համար սահմանված տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ՀՓԻ տոկոսադրույքի հիման վրա, որը ստացվում է շաբաթական կտրվածքով՝ որպես ՀՓԻ-ի զամբյուղը կազմող չորս արժույթների դրամային շուկայի եռամսյա ժամկետով գործիքների ընտրված դրույքաչափերի կշռված միջին: 2009թ-ին դրույքաչափը տատանվել է 0.82%-0.25% (2008թ՝ 3.49% - 0.82%, 2007թ՝ 4.00%- 3.49%):

Համաձայն ԱՄՀ-ի կանոնադրության Բանկը հանդես է գալիս որպես Հայաստանի Հանրապետության ֆիսկալ գործակալ և միաժամանակ գործում է որպես ԱՄՀ-ի պահառու Հայաստանի Հանրապետությունում: Այդպիսով, Բանկը գրառումներ է վարում ԱՄՀ-ում անդամակցության Հայաստանի Հանրապետության բաժնեմասի և ԱՄՀ-ում Հայաստանի Հանրապետության անդամակցությանը վերաբերող մուրհակի վերաբերյալ:

2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ԱՄՀ-ում անդամակցության համար Հայաստանի Հանրապետության բաժնեմասը կազմում էր ՀՓԻ 92,000,000 (2008թ՝ 92,000,000 ՀՓԻ, 2007թ՝ ՀՓԻ 92,000,000):

Դրամով պարտավորություններ ԱՄՀ-ի հանդեպ

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ.	2008թ.	2007թ.
Արժեթղթերի հաշիվ	140,663,079	45,638,426	49,859,245
ԱՄՀ-ի հանդեպ ՀՀ դրամով պարտավորությունների ճշտման հաշիվ	8,523,264	(2,370,231)	(5,827,924)
Թիվ 1 հաշիվ	23,367,610	196,796	196,796
Թիվ 2 հաշիվ	2,630	2,360	2,576
	172,556,583	43,467,351	44,230,693

ԱՄՀ-ի թիվ 1 հաշիվը օգտագործվում է ԱՄՀ-ի հետ գործառնությունների իրականացման համար, ներառած անդամավճարի վճարումը, միջոցների գնումն ու հետ գնումը, Stand-by վարկի հաշվառումը, փոխառությունների մարումը, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթի վաճառքը:

ԱՄՀ-ի թիվ 2 հաշիվը օգտագործվում է ԱՄՀ-ի վարչական ծախսերի և մուտքերի արտացոլման համար Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթով և Հայաստանի Հանրապետության տարածքի սահմաններում:

2009 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 140,6 միլիարդ դրամի (2008թ՝ 45,6 միլիարդ դրամ, 2007թ՝ 49,8 միլիարդ դրամ) ԱՄՀ-ից ստացված վարկերը երաշխավորված են Կառավարության կողմից՝ այդ վարկերի դիմաց արժեթղթերի թողարկման միջոցով:

ՀՓԻ-ով պարտավորություններ ԱՄՀ-հանդեպ

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ.	2008թ.	2007թ.
Վարկեր	42,837,498	41,336,740	48,037,108
ՀՓԻ տեղաբաշխում	52,125,764	-	-
Հաշվեգրված տոկոսներ	300,265	566	2,633
	95,263,527	41,337,306	48,039,741

ԱՄՀ-ի կողմից Հայաստանի Հանրապետությանը տրամադրված է աղքատության նվազեցման և տնտեսական աճի վարկը ՀՓԻ-ով, 15 տարի ժամկետով՝ տարեկան 0.5 տոկոսադրույքով:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ:

2009թվականի դեկտեմբերի 31-ի, 2008 թվականի դեկտեմբերի 31-ի և 2007 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ԱՄՀ-ի նկատմամբ պահանջների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը համապատասխանում է իրական արժեքին:

15 Վարկեր և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ.	2008թ.	2007թ.
Վարկեր տեղական բանկերին՝ KFW և Համաշխարհային բանկի հետ համաձայնագրի շրջանակներում	25,619,315	19,900,451	14,408,075
Ստորադաս պայմաններով վարկեր	13,467,606	-	-
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	30,782,396	60,724,350	10,188,285
Այլ վարկեր	865,822	330,286	4,335
	70,735,139	80,955,087	24,600,695

KFW և Համաշխարհային բանկի հետ պայմանագրի շրջանակներում վարկեր էին տրամադրվել տեղական 17 բանկերի և 2 ֆինանսական կազմակերպությունների, որոնց համար սահմանված է տարեկան միջին 5.5%-ից 8% տոկոսադրույք:

Հաշվի առնելով ՀՀ բանկային համակարգի հուսալիությունը և երկարաժամկետ կայունության ապահովումը՝ համակարգի կողմից հավանական ճգնաժամային ռիսկերի կլանման բավարար կարողություններ ապահովելու նպատակով Բանկի կողմից ստորադասության պայմաններով վարկեր են տրամադրվել առևտրային 3 բանկերի 7.5%-ով, 5 տարի ժամկետով:

Բանկը հակադարձ հետգնման համաձայնագրերով վերցրել է արժեթղթեր՝ որպես գրավ առևտրային վարկերի համար, որոնք թույլատրվում են վաճառել կամ վերագրավադնել:

2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով կրեդիտորական պարտքեր ունեին 14 տեղական բանկեր (2008թ.՝ 18 բանկեր, 2007թ.՝ 7 բանկեր): Այս պայմանագրերի դիմաց գրավադրված էին հետևյալ արժեթղթերը:

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ. հրական արժեք	2008թ. հրական արժեք	2007թ. հրական արժեք
ՀՀ կառավարության պետական գանձապետական պարտատոմսեր	30,495,653	59,148,266	9,380,526
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մուրհակներ	-	1,172,228	-
Այլ արժեթղթեր	-	406,153	-
	30,495,653	60,726,647	9,380,526

Այլ վարկերը տրամադրվել են Բանկի աշխատակիցներին:

16 Հիմնական միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ

	Հող և շենքեր	Ցանցեր, համակարգչային և այլ սարքավորումներ	Փոխադրա- միջոցներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք					
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2007թ.	6,660,200	3,324,410	255,561	1,904,245	12,144,416
Ավելացումներ	1,360,851	384,673	21,876	35,238	1,802,638
Օտարումներ	-	(199,195)	(38,399)	(81,210)	(318,804)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2007թ.	8,021,051	3,509,888	239,038	1,858,273	13,628,250

	Հոդ և շենքեր	Ցանցեր, համակարգչային և այլ սարքավորումներ	Փոխադրա- միջոցներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
Հազար ՀՀ դրամ					
Ավելացումներ	2,478,934	330,730	77,271	57,385	2,944,320
Օտարումներ	-	(146,209)	(13,634)	(34,030)	(193,873)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2008թ.	10,499,985	3,694,409	302,675	1,881,628	16,378,697
Ավելացումներ	3,996,009	1,440,939	51,589	357,854	5,846,391
Օտարումներ	(19,586)	(115,881)	(41,018)	(228,687)	(405,172)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2009թ.	14,476,408	5,019,467	313,246	2,010,795	21,819,916
Մաշվածություն					
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2007թ.	1,282,122	2,313,678	150,158	1,337,342	5,083,300
Ավելացումներ	233,099	332,602	32,077	125,369	723,147
Օտարումներ	-	(195,385)	(31,481)	(76,638)	(303,504)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2007թ.	1,515,221	2,450,895	150,754	1,386,073	5,502,943
Ավելացումներ	208,833	353,012	34,372	89,580	685,797
Օտարումներ	-	(143,998)	(12,953)	(31,808)	(188,759)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2008թ.	1,724,054	2,659,909	172,173	1,443,845	5,999,981
Ավելացումներ	47,926	234,390	39,516	115,334	437,166
Օտարումներ	-	(114,020)	(38,967)	(227,031)	(380,018)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2009թ.	1,771,980	2,780,279	172,222	1,332,148	6,057,129
Ջուտ հաշվեկշռային արժեք					
Առ 31 դեկտեմբերի 2007թ.	6,505,830	1,058,993	88,284	472,200	8,125,307
Առ 31 դեկտեմբերի 2008թ.	8,775,931	1,034,500	130,502	437,783	10,378,716
Առ 31 դեկտեմբերի 2009թ.	12,704,428	2,239,188	140,524	678,647	15,762,787

Եթե բանկը չվերանայեր հիմնական միջոցների ծառայության ժամկետները ապա մաշվածության գծով ծախսերը կունենային հետևյալ տեսքը

	Վերանայված	Չվերանայված
Հոդ, շինություններ	47,926	215,251
Ցանցեր, համակարգչային և այլ սարքավորումներ	234,390	737,461
Փոխադրամիջոցներ	40,223	40,223
Այլ հիմնական միջոցներ	114,627	361,867
Ընդամենը	437,166	1,354,802

17 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	Համակարգչային ծրագրեր
Սկզբնական արժեք	
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2007թ.	245,223
Ավելացումներ	41,988
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2007թ.	287,211
Ավելացումներ	226,941
Օտարումներ	(51,952)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2008թ.	462,200
Ավելացումներ	172,085
Օտարումներ	(1,063)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2009թ.	633,222
Ամորտիզացիա	
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2007թ.	174,739
Ավելացումներ	49,765
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2007թ.	224,504
Ավելացումներ	33,792
Օտարումներ	(51,923)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2008թ.	206,373
Ավելացումներ	-
Օտարումներ	(1,058)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2009թ.	205,315
Ջուտ հաշվեկշռային արժեք	
Առ 31 դեկտեմբերի 2007թ.	62,707
Առ 31 դեկտեմբերի 2008թ.	255,827
Առ 31 դեկտեմբերի 2009թ.	427,907

Եթե բանկը չվերանայեր համակարգչային ծրագրերի ծառայության ժամկետները, ապա ամորտիզացիայի գծով ծախսերը կունենային հետևյալ տեսքը՝

	Վերանայված	Չվերանայված
Ոչ նյութական ակտիվներ	-	183,990

Ոչ նյութական ակտիվները անհատապես գնահատվել են արժեզրկման առումով և արժեզրկման հայտանիշներ չեն հայտնաբերվել:

18 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ.	2008թ.	2007թ.
Դրամագիտական արժեքներ	735,712	548,321	323,853
Դեբիտորական պարտքեր	1,538,413	602,828	390,939
Այլ ակտիվներ	177,200	172,794	168,716
	2,451,325	1,323,943	883,508

19 Ֆինանսական և այլ հաստատությունների ավանդներ և հաշիվների մնացորդներ

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ.	2008թ.	2007թ.
Պարտավորություններ արտարժույթով			
Տեղական բանկերի լրոր հաշիվներ և ավանդներ	148,673,237	65,913,621	38,421,297
Այլ իրավաբանական անձանց ընթացիկ հաշիվներ	39,699	1,542,305	1,581,315
Ավանդների երաշխավորման հիմնադրամի ժամկետային ավանդ	1,903,238	21,481	37,887
Կանխիկ գումարի տեսքով ստացված գրավ	-	2,310,652	-
	150,616,174	69,788,059	40,040,499
Պարտավորություններ տեղական արժույթով			
Տեղական բանկերի լրոր հաշիվներ և ավանդներ	47,978,778	40,096,518	37,923,499
Ավանդների երաշխավորման հիմնադրամի ժամկետային ավանդ և ընթացիկ հաշիվ	7,996	19,331	9,855
Այլ իրավաբանական անձանց ընթացիկ հաշիվներ	1,460,677	217,862	454,023
Այլ պարտավորություններ	3,756,770	-	-
	53,204,221	40,333,711	38,387,377

Բանկերի ավանդների և մնացորդների կենտրոնացում

2009թ., 2008թ. և 2007թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում միջոցներ էին տեղաբաշխել համապատասխանաբար մեկ, մեկ և երեք տեղական բանկեր, որոնցից յուրաքանչյուրի մնացորդները գերազանցում էին բանկերի ընդհանուր ավանդների և մնացորդների 10%-ը: 2009թ., 2008թ. և 2007թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում էր համապատասխանաբար 27,452,156 հազար դրամ, 9,370,514 հազար դրամ և 27,104,758 հազար դրամ:

2009թ. ընթացքում Բանկը ՀՀ բանկերին տրամադրել և միաժամանակ նրանցից ստացել է կարճաժամկետ ավանդներ տարբեր արժույթներով (նշված գումարները ներառված են այլ պարտավորություններ հոդվածում). 31.12.09թ. դրությամբ Բանկը ստացել է ավանդ 3,751,400 հազար դրամ գումարով (2008թ. և 2007թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ոչինչ), ինչի դիմաց ՀՀ նույն բանկին տրամադրած ԱՄՆ դոլարով ավանդը ներառված է 11 ծանոթագրությունում:

20 Այլ փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ.	2008թ.	2007թ.
Վարկեր KFW և Համաշխարհային բանկից	28,266,861	12,440,126	10,274,542
Հաշվեգրված տոկոսներ	42,536	309	314
	28,309,397	12,440,435	10,274,856

Բանկին տրամադրվել են վարկեր Հայաստանի Հանրապետության և Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության ֆինանսական համագործակցության միջկառավարական պայմանագրի շրջանակներում, որի նպատակը հատուկ վարկային ծրագրերի ֆինանսավորումն է՝ տեղական բանկերի միջոցով (տես՝ ծանոթագրություն 15): Վարկերն ենթակա են մարման 2009թ-ից 2048թ. ընկած ժամանակաշրջանում: Վարկի օգտագործված մասի գծով վճարվում է տարեկան 0.75% տոկոսադրույք, իսկ չօգտագործված մասի գծով՝ 0.25% տոկոսադրույք: Վարկերի մարումը KFW-ին երաշխավորվում է ՀՀ կառավարության կողմից:

Բանկին տրամադրվել են վարկեր Համաշխարհային բանկի կողմից, որի նպատակը փոքր և միջին ձեռնարկությունների ֆինանսավորումն է՝ տեղական բանկերի միջոցով (տես՝ ծանոթագրություն 15): Վարկերի գծով վճարվում է տարեկան 0.94%-1.67% , որոնք ենթակա են մարման 2009թ-ից 2035թ ընկած ժամանակաշրջանում:

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2008թ, 2007թ նույնպես):

21 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ.	2008թ.	2007թ.
Աշխատակիցների ցպահանջ ավանդներ	428,266	696,579	828,284
Այլ պարտավորություններ	425,036	547,878	261,762
	853,302	1,244,457	1,090,046

22 Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության հանդեպ

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ.	2008թ.	2007թ.
Պարտավորություններ արտարժույթով			
ՀՀ կառավարության հաշիվներ	1,225,249	955,699	688,013
Կրեդիտորական պարտքեր	103,939	75,251	-
	1,329,188	1,030,950	688,013
Պարտավորություններ տեղական արժույթով			
ՀՀ կառավարության հաշիվներ	46,143,142	103,962,779	93,622,987
Ավանդներ	131,051,654	-	-
	177,194,796	103,962,779	93,622,987

23 Սեփական կապիտալ

Թողարկված կապիտալ

Բանկի թողարկված կապիտալը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետության սեփականությունը և չի կարող գրավադրվել, վաճառվել կամ օտարվել:

Լրացուցիչ կանոնադրական կապիտալ

Լրացուցիչ կանոնադրական կապիտալը իրենից ներկայացնում է մուրհակի տեսքով ՀՀ կառավարության կողմից կատարած ներդրումը (տես՝ ծանոթագրություն 13):

Գլխավոր պահուստ

Գլխավոր պահուստը ձևավորվում է «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն և ենթակա չէ բաշխման:

24 Պայմանական պարտավորվածություններ

Կապիտալ բնույթի պարտավորվածություններ

2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապիտալի գծով պարտավորվածությունները, որոնք վերաբերում են Բանկի շենքերի շինարարությանը, կազմում են 4,543,029 հազար ՀՀ դրամ (2008թ՝ 7,866,167 հազար դրամ, 2007թ.՝ 659,503 հազար ՀՀ դրամ):

Իրավական պարտավորություններ

Բանկի ղեկավարությունը տեղյակ չէ Բանկի դեմ հարուցված որևէ փաստացի, անավարտ կամ սպառնացող էական հայցերի մասին:

Երաշխիքներ

2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից տրամադրված երաշխիքները՝ 658,000 հազար դրամ գումարով, տրվել էին 1994թ-ից 1995թ. ընկած ժամանակաշրջանում շինարարական ընկերությունների անունից՝ երկրաշարժի գոտու վերակառուցման նպատակով: Երաշխիքներն իրենցից ներկայացնում են չեղյալ չհամարվող հաստատումներ առ այն, որ Բանկը կկատարի վճարումներն այն դեպքում, երբ հաճախորդն ի վիճակի չի լինի կատարել իր պարտականություններն երրորդ կողմերի հանդեպ և կենթարկվի վարկային ռիսկի:

25 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Գործարքներ ղեկավար անձնակազմի անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է «Աշխատակիցների հատուցումներ» հոդվածում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը (տես՝ ծանոթագրություն 10):

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ.	2008թ.	2007թ.
Ղեկավար անձնակազմը, ներառյալ Բանկի խորհրդի անդամները	196,427	172,130	147,505

Ստորև ներկայացված են 2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ղեկավար անձնակազմի անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները:

Հազար ՀՀ դրամ	2009թ.	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք	2008թ.	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք	2007թ.	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք
Հաշվապահական հաշվեկշիռ						
Ակտիվներ						
Վարկեր	76,776	3-5%	40,558	5%	-	-
Ավանդներ	42,858	13.5%	60,868	12%	244,647	12%
Դեբիտորներ գործուղումների գծով	2,956	0.00%	-	-	-	-
Պարտավորություններ աշխատավարձի գծով	2,102	0.00%	14,409	-	4,053	-

Ղեկավար անձնակազմի անդամների հետ գործարքների գծով համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլված գումարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ.	2008թ.	2007թ.
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն			
Տոկոսային ծախս	2,042	9,965	23,619
Տոկոսային եկամուտ	2,900	1,341	-

Գործարքներ դուստր ընկերությունների հետ

Դուստր ընկերությունների հետ գործարքների գծով համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլված գումարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ.	2008թ.	2007թ.
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն			
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	601,552	602,750	610,255

Գործարքներ ՀՀ կառավարության հետ

Ստորև ներկայացված են 2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ կառավարության հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները:

Հազար ՀՀ դրամ	2009թ.	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք	2008թ.	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք	2007թ.	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք
Հաշվապահական հաշվեկշիռ						
Ակտիվներ						
ՀՀ կառավարության պետական գանձապետական արժեթղթեր (ծնթց 13)	25,936,859	8.6%	8,392,637	5%	4,541,268	4.34%
Որպես լրացուցիչ կանոնադրական կապիտալ ՀՀ կառավարության կողմից Բանկի համար թողարկված մուրհակ (ծնթց 13)	79,629,720	-	85,663,194	-	42,009,598	-
Պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության հանդեպ (տեղական արժույթով)	177,194,797	9%	103,896,694	7.5%	93,622,987	5%
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության հանդեպ (այլ արտարժույթով)	1,329,188	-	1,030,950	-	688,013	-

ՀՀ կառավարության հետ գործարքների գծով համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլված գումարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2009թ.	2008թ.	2007թ.
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն			
Տոկոսային եկամուտ ՀՀ կառավարության պետական գանձապետական արժեթղթերի գծով	2,011,754	284,448	245,069
Տոկոսային եկամուտ որպես լրացուցիչ կանոնադրական կապիտալ ՀՀ կառավարության կողմից Բանկի համար թողարկված մուրհակի գծով	-	-	248,405
Ջուտ օգուտ/(վնաս) սփոթ գործարքներից	(499,005)	195,582	273,166
ՀՀ կառավարության հանդեպ այլ պարտավորությունների գծով վճարված տոկոսներ	(11,085,891)	(6,481,143)	(4,039,109)

ՀՀ կառավարության ավանդի մնացորդներ

Հազար ՀՀ դրամ	2009թ.	2008թ.	2007թ.
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	-
Ավելացում	471,312,429	426,481,143	453,027,358
Մարում	(340,260,775)	(426,481,143)	(453,027,358)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	131,051,654	-	-

26 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում տարեվերջի դրությամբ արտացոլված դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած էին հետևյալ հոդվածներից.

Հազար ՀՀ դրամ

	2009թ.	2008թ.	2007թ.
Դրամական միջոցներ	7,776,292	15,441,978	72,430
Նոստրո հաշիվներ (ծնթց.11)	181,157,023	47,343,603	21,695,942
ՀՓԻ ԱՄՆ-ում (ծնթց.14)	47,099,672	893,764	2,920,997
	236,032,987	63,679,345	24,689,369

27 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Բանկի գնահատմամբ իր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները, բացառությամբ սեփական կապիտալի չգնանշված գործիքների իրական արժեքից, էականորեն չեն տարբերվում դրանց հաշվեկշռային արժեքներից: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքները, բացառությամբ սեփական կապիտալի չգնանշված արժեթղթերում պահվող վաճառքի համար մատչելի ակտիվների, հաշվարկվում են կիրառելով զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի տեխնիկան դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի հիման վրա՝ օգտագործելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ նմանատիպ պայմաններով գործիքի հանդեպ կիրառելի զեղչման դրույքը:

Ինչպես ներկայացված է ծանոթագրություն 13-ում, 15,637,614 հազար դրամ (2008թ.՝ 2,994,463 հազար դրամ և 2007թ-ին՝ 2,694,463 հազար դրամ) հաշվեկշռային արժեքով սեփական կապիտալի չգնանշված արժեթղթերի իրական արժեքը հնարավոր չէր որոշել:

2009թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սեփական կառավարման ներքո գտնվող մինչև մարման ժամկետը արտերկրյա արժեթղթերը) իրենցից ներկայացնում են այլ պետությունների պետական արժեթղթեր՝ 25,171,087 հազ. ՀՀ դրամ գումարով, որոնք գնանշվող են և դրանց իրական արժեքը 31.12.09թ. դրությամբ կազմում է 25,171,160 հազ. ՀՀ դրամ :

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գումարը, որով ֆինանսական գործիքը կարող է փոխանակվել իրազեկ և պատրաստակամ կողմերի միջև «պարզած ձեռքի հեռավորության գործարքի» ժամանակ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է մեկնաբանվի որպես իրացվելի՝ ակտիվների անմիջական վաճառքի կամ պարտավորությունների մարման ժամանակ:

Իրական արժեքի հիերարխիա

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ իրական արժեքով չափված ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1 - նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված).

Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

Հազար ՀՀ դրամ

	2009			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Ցուցակված արժեթղթեր և պարտատոմսեր	459,160,036	-	-	-
Չցուցակված արժեթղթեր և պարտատոմսեր	-	25,936,860	-	-
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	74,639	-	-	-
Ընդամենը	459,234,675	25,936,860	-	-
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեթղթի հաշվառվող պարտավորություններ	36,588	-	-	-
Ընդամենը	36,588	-	-	-
ԶՈՒՏ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ	459,198,087	25,936,860	-	-

28 Ռ-իսկերի կառավարում

Ինստիտուցիոնալ հիմքերը

ՀՀ համախառն միջազգային պահուստները ոչ ռեզիդենտների նկատմամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներն են՝ արտահայտված միայն ազատ փոխարկելի արտարժույթով: Պահուստներն արտացոլվում են ՀՀ կենտրոնական բանկի հաշվեկշռում: Կենտրոնական բանկը պահուստների կառավարումն իրականացնում է «ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքի 52-րդ հոդվածում նշված սկզբունքներին համապատասխան՝ ներդրումներ կատարելով ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից հաստատվող գործիքներում:

Պահուստները նախատեսված են արտաքին վճարումների/առևտրի անհավասարակշռությունները ուղղակի ֆինանսավորելու, փոխարժեքի վրա այդ անհավասարակշռությունների ազդեցությունը անուղղակի կարգավորելու, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պարտավորությունների անխոչընդոտ կատարումն ապահովելու համար: Կենտրոնական բանկը պահուստները օգտագործում է ՀՀ Կառավարության և պետական գործակալությունների արտարժույթային սպասարկման համար, օրինակ՝ արտարժույթի փոխարկման կամ արտաքին պարտքի գծով վճարումների համար:

2007 թվականից ՀՀ կենտրոնական բանկը, որդեգրելով առաջնակարգ կենտրոնական բանկերում գոյություն ունեցող միջազգային լավագույն փորձը, սահմանել է միջազգային պահուստների կառավարման մոր սկզբունքներ: Նախ և առաջ, տարանջատվել են ռազմավարական և մարտավարական որոշումների ընդունման գործառնությունները, սահմանվել է դրանց ընդունման պատասխանատվության բաշխումը ՀՀ ԿԲ խորհրդի, Ներդրումային հանձնաժողովի և

պահուստների կառավարումն իրականացնող դիլերների մակարդակներում (Ֆինանսական վարչության Արտաքին շուկաներում գործառնությունների բաժին): Այլ կերպ ասած՝ ներդրվել է որոշումների կայացման եռամսկարդակ համակարգ, ըստ որի՝ ՀՀ ԿԲ խորհրդի կողմից սահմանվում է «Ակտիվների ռազմավարական տեղաբաշխումը», այսինքն՝ պահուստների կառավարման հիմնական սկզբունքները երկարաժամկետ՝ 3 տարի միջակայքի համար: Այդ սկզբունքների ներքո ավելի կարճաժամկետ, մարտավարական ուղենիշերի ընտրության իրավասությունը պատվիրակվել է ՀՀ ԿԲ ներդրումային հանձնաժողովին: Պայուսակի կառավարիչները, իրենց հերթին, ունեն մարտավարական ուղենիշերի և թույլատրելի ակտիվ ռիսկի սահմաններում ընթացիկ կառավարման որոշումներ կայացնելու իրավասություններ:

Կառավարումն ու վերահսկողությունը

Ըստ ՀՀ կենտրոնական բանկի կառուցվածքի՝ ՀՀ միջազգային պահուստների կառավարման համար պատասխանատու է Ֆինանսական վարչությունը: Ֆինանսական վարչության բաժիններից մեկը՝ Արտաքին շուկաներում գործառնությունների բաժինը, իրականացնում է պահուստների ամենօրյա կառավարման հետ կապված գործառնությունները: Նույն վարչության Միջազգային ռիսկերի կառավարման բաժինը պատասխանատու է ռիսկերի գնահատման, ակտիվների ռազմավարական տեղաբաշխման և ուղենիշերի մշակման, սահմանաչափերի պահպանման մոնիթորինգի, ինչպես նաև պահուստների կառավարման կատարողականի գնահատման համար:

Պահուստների կառավարման հետ կապված խնդիրներն ամսական պարբերականությամբ քննարկվում են ՀՀ կենտրոնական բանկի Ներդրումային հանձնաժողովի կողմից, որում ընդգրկված են կառավարման գործընթացում ներգրավված բոլոր ստորաբաժանումների ղեկավարները, ինչպես նաև ՀՀ ԿԲ նախագահը և նախագահի տեղակալը: Հանձնաժողովը նախկինում բացառապես խորհրդատվական մարմին էր, սակայն կառավարման եռամսկարդակ համակարգի ներդրումից հետո վերջինիս շնորհիվ է որոշումներ կայացնելու իրավասություն: Պահուստների կառավարման կատարողականի վերաբերյալ Ֆինանսական վարչությունը եռամսյակային պարբերականությամբ զեկուցում է Ներդրումային հանձնաժողովին և կիսամյակային պարբերականությամբ՝ ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդին: Կենտրոնական բանկը յուրաքանչյուր եռամսյակը մեկ Կառավարությանը և Ազգային ժողովին է ներկայացնում միջազգային պահուստների վիճակի և կազմի մասին տեղեկատվություն և հրապարակում է այն:

Պահուստների կառավարման գործընթացի կանոնակարգվածությունը վերահսկվում է ԿԲ վերստուգիչ խմբի կողմից, որը զեկուցում է խորհրդին: Պահուստների կառավարման ամբողջ գործառնությամբ տարին մեկ ատոլիտորական ստուգման է ենթարկվում միջազգային հեղինակավոր ատոլիտորական կազմակերպության կողմից:

Ակտիվների տեղաբաշխումը և ռիսկերի կառավարումը

Համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին ՀՀ օրենքի 52-րդ հոդվածի՝ ՀՀ միջազգային պահուստները կառավարվում են առաջին հերթին իրացվելության և անվտանգության պատշաճ մակարդակի ապահովման պայմաններում եկամտաբերության մաքսիմալացման սկզբունքով: Այս նպատակով ՀՀ կենտրոնական բանկի Ֆինանսական վարչությունը մշակվում է ակտիվների ռազմավարական տեղաբաշխման և մարտավարական ուղենիշերի նախագծերը, որոնք հաստատվում են համապատասխանաբար ՀՀ ԿԲ խորհրդի և Ներդրումային հանձնաժողովի կողմից: Ներդրումային ուղենիշերը ներառում են ներդրումային գործընթացը կարգավորող բոլոր սահմանաչափերը և պահանջները, ինչպես նաև ակտիվների այն կառուցվածքը, որը համապատասխանում է ՀՀ ԿԲ խորհրդի կողմից պահուստների կառավարմանը ներկայացվող սկզբունքներին:

Վարկային ռիսկ

ՀՀ միջազգային պահուստների կառավարման ընթացքում ՀՀ կենտրոնական բանկն առնչվում է նաև վարկային ռիսկի հետ, որը կարելի է սահմանել որպես գործընկերոջ կամ արժեթուղթ թողարկողի կողմից պարտավորությունների չկատարման հետ կապված ռիսկ: Միջազգային շուկաներում գործընկերների վարկային որակը գնահատելու համար ՀՀ կենտրոնական բանկը օգտագործում է միջազգային հեղինակավոր վարկանշային կազմակերպությունների կողմից ֆինանսական կազմակերպություններին շնորհված վարկանիշները:

ՀՀ կենտրոնական բանկը սահմանում է նվազագույն ընդունելի վարկանիշներ պետական, պետական գործակալությունների, այլ պաշտոնական մարմինների և վերազգային կազմակերպությունների արժեթղթերի թողարկողների կամ թողարկումների համար, որոնց երկարաժամկետ վարկանիշը չի կարող ցածր լինել AA- (S&P)/Aa3 (Moody's), իսկ կարճաժամկետ վարկանիշը՝ A1+(S&P)/P1(Moody's) մակարդակներից:

Ֆինանսական ներդրումների վարկային որակի մոնիթորինգի համար կիրառվում է ներքին ռեսուրսներով մշակված մոդելը: Վերջինս գործընկերոջ բաժնետոմսերի գների վարքագծի, ինչպես նաև մի շարք հաշվեկշռային ցուցանիշների հիման վրա թույլ է տալիս գնահատել ընկերության անվճարունակության հավանականությունը՝ ըստ շուկայի մասնակիցների: Այն պատկանում է կառուցվածքային մոդելների տիպին, որն ընկերության անվճարունակությանը տալիս է տնտեսագիտորեն իմաստալից բացատրություն՝ հիմնվելով ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքի, ինչպես նաև պարտքի չափի վրա: Մոդելը հիմնված է սահմանային օպցիոնի (barrier option) գնի հաշվարկման բանաձևի վրա, որը նաև հեղինակավոր FITCH վարկանշային կազմակերպության կողմից ընկերություններին շնորհվող implied rating-ի բաղադրիչներից մեկն է: Վարկանիշների և կիրառվող մոդելի արդյունքների հիման վրա կառուցվում է ըստ վարկանիշների և ժամկետայնությունների, առանձին գործընկերների և գործիքների գծով ներդրումների առավելագույն ծավալների սահմանաչափերի մատրիցը, որը և վարկային ռիսկի կառավարման հիմնական գործիքն է:

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափը՝ առանց երաշխիքի կամ այլ վարկային ապահովման

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է 2009, 2008 և 2007 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ վարկային ռիսկի ենթարկվելու վատագույն տարբերակը՝ առանց ապահովվածությունը հաշվի առնելու: Հաշվեկշռային ակտիվների համար վարկային ռիսկերը հիմնված են հաշվեկշռային գուտ արժեքների վրա:

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծա- նոթ.	Համախառն առավելագույն ռիսկի չափ 2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Համախառն առավելագույն ռիսկի չափ 2008թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Համախառն առավելագույն ռիսկի չափ 2007թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Բանկերում և այլ ֆինանսական հաստատություններում տեղաբաշխված միջոցներ	11	221,678,070	77,496,027	183,063,363
Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում	12	459,234,675	339,979,737	318,671,929
Վարկեր և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	15	70,735,139	80,955,087	24,600,695
Վաճառքի համար նատչելի ակտիվներ	13	121,205,110	97,051,211	49,246,545
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	13	29,033,954	-	-
ԱՄՆ-ում տեղաբաշխված միջոցներ	14	101,621,324	44,362,474	47,168,679
Ընդամենը վարկային ռիսկ		1,003,508,272	639,844,536	622,751,211

Երբ ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով, վերևում ներկայացված գումարները ցույց են տալիս ընթացիկ ռիսկը, բայց ոչ առավելագույնը, որը կարող է առաջանալ ապագայում իրական արժեքների փոփոխություններից:

Իրացվելիության ռիսկ

ՀՀ կենտրոնական բանկը, որպես Կառավարության բանկային գործակալ և երկրի գլխավոր դրամավարկային մարմին, պատասխանատու է պետական պարտքի սպասարկման, Կառավարության արտաքին վճարումների սպասարկման, ինչպես նաև ներքին շուկայում ազգային արժույթի կտրուկ տատանումների հարթեցման համար: Այս տեսանկյունից, կարևորվում է իրացվելիության ծավալների ճիշտ կանխատեսումն ու կառավարումը:

Հաշվի առնելով պահուստների կառավարման նպատակները և խմբավորելով իրացվելիության պահանջ առաջացնող գործոններն ըստ հրատապության, ՀՀ միջազգային պահուստները բաժանվել են 3 մասի՝ գործառնական, իրացվելի և ներդրումային պայուսակների: Եթե առաջին երկուսը նախատեսվում են կարճաժամկետ/պահային և միջինժամկետ իրացվելիության ապահովման համար, ապա վերջինիս նպատակն է հարստության կուտակումը:

Տրանշերի նպատակները պայմանավորում են նաև դրանց կառավարման քաղաքականությունը՝ ուղենիշերի ընտրությունը, կառավարման պասիվ կամ ակտիվ տարբերակի ընտրությունը:

Ստորև ներկայացվում է 2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի չգեղջված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն:

Հազար ՀՀ դրամ

2009

	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 3 ամիս	3 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Անժամկետ	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ							
Թղթադրամներ և մետաղադրամներ շրջանառության մեջ	-	-	-	-		320,669,631	320,669,631
Բանկերի և այլ ֆինանսական հաստատությունների ավանդներ և մնացորդներ	198,160,386	3,793,770	1,908,238	-	-	-	203,862,394
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության հանդեպ	72,568,670	-	110,955,766	-	-	-	183,524,436
ԱՄՀ	106,651,903	-	8,846,564	149,538,921	3,411,701	-	268,449,089
Այլ փոխառություններ	-	-	236,077	1,811,255	31,219,870	-	33,267,202
Ընդամենը չգեղջված ֆինանսական պարտավորություններ	377,380,959	3,793,770	121,946,645	151,350,176	34,631,571	320,669,631	1,009,772,752

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը սահմանվում է որպես ակտիվների պայուսակի արժեքի հնարավոր կորուստ՝ փոխարժեքների և տոկոսադրույքների անբարենպաստ տատանումների հետևանքով:

Պահուստների արժույթային քաղաքականությունը սահմանվում է ըստ իրացվելիության տրանշերի՝ յուրաքանչյուր տրանշի ձևավորման հիմքում ընկած գործոնների հեջավորման սկզբունքով: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ ՀՀ միջազգային պահուստներ ունենալու շարժառիթների շարքում ամենամեծ դերն ունի ՀՀ արտաքին պետական պարտքը, որը և հանդիսանում է արտարժույթի նկատմամբ պահանջարկը պայմանավորող հիմնական գործոնը, միջազգային պահուստների հիմնական մասի արժութակազմը սահմանված է ՀՀ արտաքին պարտքի մնացանկման սկզբունքով:

Կարճաժամկետ արտարժույթային իրացվելիության ապահովման համար նախատեսված միջոցների արժույթակազմը որոշելիս հաշվի են առնվում արտաքին առևտրից առաջացող հոսքերը, ինչպես նաև ներքին արժույթային շուկայում հնարավոր միջամտության և ընթացիկ վճարումների համար անհրաժեշտ միջոցները: Արժույթային բաղադրությունը վերանայվում է առնվազն կիսամյակային պարբերականությամբ:

Ինչ վերաբերում է *տոկոսադրույքի ռիսկին*, եռամսկարդակ կառավարման ներքո ՀՀ ԿԲ խորհուրդը սահմանում է այսպես կոչված՝ «ռիսկի նկատմամբ իր հանդուրժողականության աստիճանը», որը նախանշում է երկարաժամկետում միջազգային պահուստների կառավարման ընթացքում տոկոսադրույքի ռիսկի ընդունելի սահմանները և այդ սահմաններում օպտիմալ եկամտաբերություն ապահովող ակտիվների տեղաբաշխման ընտրության տրամաբանությունը: ՀՀ ԿԲ խորհրդի՝ «ռիսկի նկատմամբ իր հանդուրժողականության աստիճանը» արտահայտվում է որոշակի ժամանակահատվածում (ներկայումս 3 տարի) և որոշակի հավանականությամբ (95%) ակնկալվող եկամտաբերության նվազագույն մակարդակի տեսքով: Նշված տրամաբանությունից ելնելով՝ ակտիվների օպտիմալ տեղաբաշխման՝ մարտավարական ուղենիշերի ընդունման իրավասությունը պատվիրակվել է Ներդրումային հանձնաժողովին:

Ուղենիշերի սահմանման հիմնական նպատակը եկամտաբերության մաքսիմալացումն է ավելի կարճ (1 տարի) ժամանակահատվածում: Այդ որոշումների հիմքում, ի տարբերություն ռազմավարականների, դրվում են շուկայի ընթացիկ միտումները և կանխատեսումները: Վերջիններիս ապահովման համար կատարելագործվել են նաև մոդելավորման մեթոդները: Օպտիմալ պայուսակի ընտրության նպատակով եկամտաբերության և ռիսկայնության գնահատումն իրականացվում է ապագա հնարավոր սցենարների մշակման միջոցով: Մասնավորապես դա ներառում է վեկտոր ավտոռեգրեսիոն բազմաչափ ընդհանրացված ավտոռեգրեսիվ պայմանական տարացրիվ (հետերոսկեդաստիկ) (VAR-MGARCH) մոդելի միջոցով ստացված եկամտաբերության կորի սիմուլյացիաների արդյունքները, ինչպես նաև սեփական և շուկայի այլ մասնակիցների փորձագիտական կանխատեսումները տոկոսադրույքների և վարկային սփրեդների վերաբերյալ: Օպտիմալ պայուսակի ընտրությունը կատարվում է Մարկովիցի մոդելի միջոցով, սակայն որոշակի սահմանափակումների պայմաններում:

Ինչ վերաբերում է ռիսկի մոնիթորինգին, ապա շուկայական ռիսկի ընթացիկ վերահսկման և պահուստների կառավարման արդյունավետությունը գնահատելու նպատակով ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանման կողմից հաշվարկվում են միջազգային պրակտիկայում ընդունված մի շարք այլ ցուցանիշներ (Առանցքային կետի դյուրացիա, Ինֆորմացիոն գործակից, Սփրեդ դյուրացիա, PCA դյուրացիա, tracking error և այլն):

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ		2009			2008		2007
Արտարժույթ	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Ազդեցությունը կապիտալի վրա	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Ազդեցությունը կապիտալի վրա	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Ազդեցությունը կապիտալի վրա
ԱՄՆ դոլար	+20%	69,619,854	69,619,854	53,215,814	53,215,814	67,504.965	67,504,965
ԱՄՆ դոլար	-20%	(69,619,854)	(69,619,854)	(53,215,814)	(53,215,814)	(67,504.965)	(67,504.965)

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի կապիտալի զգայունությունը, որը հաշվարկվում է վերագնահատելով վաճառքի համար մատչելի հաստատուն տոկոսադրույքով ակտիվները, 31.12.09թ. դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները: Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի ժամկետների: Կապիտալի ընդհանուր զգայունությունը հիմնված է այն ենթադրության վրա, որ եկամտաբերության կորում կան զուգահեռ փոփոխություններ:

Հազար ՀՀ դրամ		2009			2008		2007
Արժույթ	Փոփոխություններ բազիսային կետով	Մինչև 1 տարի	1 տարուց ավելի	Մինչև 1 տարի	1 տարուց ավելի	Մինչև 1 տարի	1 տարուց ավելի
ՀՀ դրամ	+25	(7,385)	(167,873)	(731)	(122,603)	(998)	(40,720)
ՀՀ դրամ	-25	5,120	171,489	680	135,811	1,002	38,429

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի շահույթի զգայունությունը, որը հաշվարկվում է վերագնահատելով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, 31.12.09թ. դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները:

Հազար ՀՀ դրամ		2009	2008	2007
Արժույթ	Փոփոխություններ բազիսային կետով	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
Արտարժույթ	+25	(893,533)	(1,156,372)	(795,535)
Արտարժույթ	-25	893,533	1,156,372	795,535

29 Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի տոկոսակիր ակտիվները և պարտավորությունները և վերջիններիս համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներն այդ ամսաթվի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են մինչև այս ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

Հազար ՀՀ դրամ	Արժեք	2009թ. Միջին արդյուն- ավետ տոկոսա- դրույք	Արժեք	2008թ. Միջին արդյուն- ավետ տոկոսա- դրույք	Արժեք	2007թ. Միջին արդյունա- վետ տոկոսա- դրույք
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Բանկերում և այլ ֆինանսական հաստատություններում տեղաբաշխված միջոցներ						
<i>Նոստրո հաշիվներ</i>						
- ԱՄՆ դոլար	143,848,833	0.08%	27,352,214	1.5%	13,424,795	4.8%
- եվրո	36,195,576	0.56%	16,513,701	3.6%	7,569,134	3.7%
- անգլիական ֆունտ ստեռլինգ	1,249,523	0.11%	5,625,615	4.5%	648,998	4.5%
- այլ արժույթներ	127,318	0.00%	112,412	0.0%	64,387	0.0%
- <i>ՀՀ դրամ</i>	-	-	-	0.0%	-	0.0%
<i>Ավանդներ և այլ մնացորդներ օտարերկրյա բանկերում</i>						
- ԱՄՆ դոլար	34,062,534	7.3%	27,634,158	7.3%	97,659,737	5.35%
- եվրո	-	-	-	-	17,710,922	3.96%
- անգլիական ֆունտ ստեռլինգ	-	-	-	-	38,291,120	6.4%
- այլ արժույթներ	-	-	-	-	7,694,270	6.5%
<i>Այլ հաշիվներ</i>						
- ԱՄՆ դոլար	5,921,977	4.95%	257,927	0.82%	-	-
- եվրո	272,309	0.00%	-	-	-	-
	221,678,070		77,496,027		183,063,363	
Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում						
<i>Արտերկրյա կառավարությունների արժեթղթեր սեփական կառավարման ներքո</i>						
- ԱՄՆ դոլար	241,852,660	1.6%	203,544,052	3.0%	193,527,472	4.2%
- եվրո	173,548,932	2.5%	62,439,837	3.9%	58,149,159	3.63%
<i>Արժեթղթեր հավատարմագրային կառավարման ներքո</i>						
- ԱՄՆ դոլար	43,758,444	2.5%	34,920,073	2.50%	41,733,403	4.3%
- անգլիական ֆունտ ստեռլինգ	-	-	-	-	2,302,101	5.12%
- եվրո	-	-	-	-	9,973,218	3.86%
- ճապոնական իեն	-	-	-	-	9,879,332	0.47%
- այլ արժույթներ	-	-	-	-	3,107,244	5.1%

Հազար ՀՀ դրամ	Արժեք	2009թ. Միջին արդյուն- ավետ տոկոսա- դրույք	Արժեք	2008թ. Միջին արդյուն- ավետ տոկոսա- դրույք	Արժեք	2007թ. Միջին արդյունա- վետ տոկոսա- դրույք
Պայմանագրեր սեփական կառավարման մեղքը						
- ԱՄՆ դոլար	22,589	0.00%	138,229	0.00%	-	-
- եվրո	52,050	0.00%	-	-	-	-
Փողի շուկայի գործիքներ						
- ԱՄՆ դոլար	-	-	19,114,009	1.5%	-	-
- եվրո	-	-	5,580,250	3.0%	-	-
- անգլիական ֆունտ ստեռլինգ	-	-	14,243,287	2.3%	-	-
	459,234,675		339,979,737		318,671,929	
Վարկեր և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր						
- ՀՀ դրամ	70,735,139	7.7%	80,955,087	7.50%	24,600,695	6.5%
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ						
- ՀՀ դրամ	79,629,720	0.00%	85,663,194	0.0%	42,009,598	0.0%
- ՀՀ դրամ	25,936,859	8.6%	8,392,637	5%	4,541,268	4.7%
- ՀՀ դրամ (ներդրումներ սեփական կապիտալում)	15,637,614	0.00%	2,994,463	0.00%	2,694,463	0.00%
- ԱՄՆ դոլար	-	-	-	-	-	-
- անգլիական ֆունտ ստեռլինգ	-	-	-	-	-	-
- եվրո (ներդրումներ սեփական կապիտալում)	917	0.0%	917	0.00%	1,216	0.0%
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ						
- ՀՀ դրամ	3,862,867	5.8%	-	-	-	-
- անգլիական ֆունտ ստեռլինգ	25,171,087	0.40%	-	-	-	-
	150,239,064		97,051,211		49,246,545	
ԱՄՀ-ում տեղաբաշխված մջջոցներ						
- ՀՓԻ	101,621,324	0.37%	44,362,474	2.5%	47,168,679	4%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի և այլ ֆինանսական հաստատությունների ավանդներ և մնացորդներ						
<i>Տեղական բանկերի ավանդներ</i>						
- ՀՀ դրամ	-	-	-	-	-	-
<i>Լոկո հաշիվներ տեղական բանկերում</i>						
- ՀՀ դրամ	40,449,703	0.00%	38,518,764	0.0%	37,445,015	0.0%
- այլ արժույթներ	148,673,237	0.00%	65,913,621	0.0%	38,421,297	0.0%

Հազար ՀՀ դրամ	Արժեք	2009թ. Միջին արդյուն- ավետ տոկոսա- դրույք	Արժեք	2008թ. Միջին արդյուն- ավետ տոկոսա- դրույք	Արժեք	2007թ. Միջին արդյուն- ավետ տոկոսա- դրույք
<i>Այլ ժամկետային ավանդներ</i>						
- եվրո	1,903,238	1.3%	1,542,305	5%	1,581,315	4.6%
- ՀՀ դրամ	7,995	-	19,331	-	-	-
<i>Այլ հաշիվներ</i>						
- ՀՀ դրամ	8,989,753	0.00%	1,795,616	0.0%	942,363	0.0%
- այլ արժույթներ	39,699	0.00%	2,332,133	0.0%	37,886	0.0%
<i>Գումարներ սվոպի գծով</i>						
- ՀՀ դրամ	3,756,770	4.75%	-	-	-	-
	203,820,395		110,121,770		78,427,876	
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության հանդեպ						
- ՀՀ դրամ	177,194,796	8.5%	103,962,779	7.5%	93,622,987	5%
- ԱՄՆ դոլար	1,329,188	0.00%	1,030,950	0.0%	688,013	0.0%
	178,523,984		104,993,729		94,311,000	
Պարտավորություններ ԱՄՀ-ի հանդեպ						
-ՀՓԻ	95,263,527	0.40%	41,337,306	0.50%	48,039,741	0.50%
-ՀՀ դրամ	172,556,583	0.00%	43,467,351	0.0%	44,230,693	0.0%
	267,820,110		84,804,657		92,270,434	
Այլ փոխառություններ						
- եվրո	28,309,397	0.60%	12,440,435	0.75%	10,274,856	0.75%
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր						
- ՀՀ դրամ	-	-	1,437,498	7.0%	48,958,097	6.5%
Այլ պարտավորություններ						
<i>Ցպահանջ ավանդներ</i>						
- ՀՀ դրամ	428,266	13.5%	696,579	12%	828,284	12%
<i>Այլ պարտավորություններ</i>						
- ՀՀ դրամ	425,036	0.00%	547,878	0.0%	261,762	0.0%
- այլ արժույթներ	206,504	0.00%	121,614	0.0%	65,106	0.0%
	1,059,806		1,366,071		1,155,152	

30 Ժամկետայնության վերլուծություն

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնությունը առ 31 դեկտեմբերի 2009թ.: Բանկի որ Բանկի ֆինանսական գործիքների մեծ մասն ունի հաստատագրված դրույքներ, պայմանագրային մարման ժամկետները ներկայացնում են նաև պայմանագրային տոկոսադրույքի վերանայման ամսաթվերը:

Հազար ՀՀ դրամ

	Մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ընդամենը
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ	7,776,292	-	-	-	-	-	7,776,292
Բանկերում և այլ ֆինանսական հաստատություններում տեղաբաշխված միջոցներ	185,252,674	17,530,953	18,894,443	-	-	-	221,678,070
Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում	-	15,745,118	141,628,068	297,695,334	4,166,155	-	459,234,675
Վարկեր և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	29,305,477	2,002,940	4,539,269	31,679,656	3,207,797	-	70,735,139
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ	338,532	1,274,769	86,286,970	8,391,912	9,274,396	15,638,531	121,205,110
Մինչև մարման ժամկետ պահվող ակտիվներ	0	25,171,089	267,625	852,779	2,742,461	-	29,033,954
ԱՄՀ-ում տեղաբաշխված միջոցներ	47,119,184	-	-	-	54,502,140	-	101,621,324
Այլ ակտիվներ	3,118,281	-	-	-	-	-	3,118,281
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	272,910,440	61,724,869	251,616,375	338,619,681	73,892,949	15,638,531	1,014,402,845
Պարտավորություններ							
Թղթադրամներ և մետաղադրամներ շրջանառության մեջ	-	-	-	-	-	320,669,631	320,669,631
Բանկերի և այլ ֆինանսական հաստատությունների ավանդներ և մնացորդներ	198,160,386	3,756,770	1,903,239	-	-	-	203,820,395
Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում	-	36,588	-	-	-	-	36,588
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության հանդեպ	72,510,819	-	106,013,165	-	-	-	178,523,984
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	-	-	-	-	-
ԱՄՀ	106,651,903	-	8,648,705	149,127,336	3,392,166	-	267,820,110
Այլ փոխառություններ	-	-	42,536	679,743	27,587,118	-	28,309,397
Այլ պարտավորություններ	1,059,806	-	-	-	-	-	1,059,806
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	378,382,914	3,793,358	116,607,645	149,807,079	30,979,284	320,669,631	1,000,239,911
Զուտ դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2009 թ.	(105,472,474)	57,931,511	135,008,730	188,812,602	42,913,665	(305,031,100)	14,162,934
Զուտ դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2008 թ.	(83,779,143)	14,359,181	119,407,214	255,400,088	33,141,577	(341,507,851)	(2,978,933)
Զուտ դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2007 թ.	(114,193,734)	49,838,838	70,576,726	294,003,064	(4,388,518)	(347,577,985)	(51,741,609)

31 Արժույթային զամբյուղ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Անգլիական ֆունտ ստեռլինգ	Ճապոնական իեն	ՀՓԻ	ՌԴ ռուբլի	Այլ արժույթներ	Ընդամենը
Ակտիվներ									
Դրամական միջոցներ	-	7,744,411	31,791	16	-	-	-	74	7,776,292
Բանկերում և այլ ֆինանսական հաստատություններում տեղաբաշխված միջոցներ	-	180,054,445	36,467,884	1,249,523	2,489	-	32,759	3,870,970	221,678,070
Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում	-	285,633,692	173,600,983	-	-	-	-	-	459,234,675
Վարկեր և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	70,735,139	-	-	-	-	-	-	-	70,735,139
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	121,204,193	-	917	-	-	-	-	-	121,205,110
Մինչև մարման ժամկետ պահվող ակտիվներ	3,862,867	-	-	25,171,087	-	-	-	-	29,033,954
ԱՄՅ-ում տեղաբաշխված միջոցներ	-	-	-	-	-	101,621,324	-	-	101,621,324
Հիմնական միջոցներ	15,762,787	-	-	-	-	-	-	-	15,762,787
Ոչ նյութական ակտիվներ	427,907	-	-	-	-	-	-	-	427,907
Այլ ակտիվներ	2,451,325	5,171	661,785	-	-	-	-	-	3,118,281
Ընդամենը ակտիվներ	214,444,218	473,437,719	210,763,360	26,420,626	2,489	101,621,324	32,759	3,871,044	1,030,593,539

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Անգլիական ֆունտ ստեռլինգ	Ճապոնական իեն	ՀՓԻ	ՌԴ ռուբլի	Այլ արժույթներ	Ընդամենը
Հազար ՀՀ դրամ									
Պարտավորություններ									
Թղթադրամներ և մետաղադրամներ շրջանառության մեջ	320,669,631	-	-	-	-	-	-	-	320,669,631
Բանկերի և այլ ֆինանսական հաստատությունների ավանդներ և մնացորդներ	53,204,221	118,098,268	32,517,876	28	-	-	2	-	203,820,395
Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում	-	36,588	-	-	-	-	-	-	36,588
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության հանդեպ	177,194,796	1,300,086	29,064	-	-	-	29	9	178,523,984
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԱՄՀ	172,556,583	-	-	-	-	95,263,527	-	-	267,820,110
Այլ փոխառություններ	-	9,536,632	18,772,765	-	-	-	-	-	28,309,397
Այլ պարտավորություններ	853,302	154,987	51,517	-	-	-	-	-	1,059,806
Ընդամենը պարտավորություններ	724,478,533	129,126,561	51,371,222	28	-	95,263,527	31	9	1,000,239,911
Զուտ հաշվեկշռային դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2009թ.	(510,034,315)	344,311,158	159,392,138	26,420,598	2,489	6,357,797	32,728	3,871,035	30,353,628
Զուտ հաշվեկշռային դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2008թ.	(344,985,160)	266,186,244	63,542,421	19,868,892	59	3,025,168	31,685	(13,699)	7,655,610
Զուտ հաշվեկշռային դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2007թ.	(449,414,626)	338,133,847	66,118,037	39,003,394	(364,688)	(45,101,755)	7,722,957	349,239	(43,553,595)

